

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, kedd, 1908. március 24.

68. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell'Ospedale. (Uj Wurzer ház). I. em.
TELEFON 229. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petít sorja 40 fillér.

Irredentizmus?

Edmondo de Amicis, Carducci meg a többi elhunyt olasz irodalmi nagyságok világszerte feledhetetlen nevet vívtak ki maguknak nagy alkotásaikkal. A nagy zseniket nem a nemzeti színeken keresztül szoktuk bámulni és méltányolni. A nagy emberek a világ összes nemzetei előtt nagyok, ha csakugyan kiérdemelték azt a méltányolást, amelyben elsősorban saját nemzetük előtt kivívtak. Szóval a zseni s az alkotóművész az általános elismerésre érdemes. S az elismerés nem is szokott elmaradni sohasem. Hiszen csak emlékezzünk vissza Giosuè Carducci az Odi barbare szerzőjének halálára: egész Magyarországon általános volt a részvét. Vagy Edmondo de Amicis, talán nem részesült a magyar sajtóban a kellő méltányolásban?

Fiumében azonban nem a rendes mértékben gyászolják meg a nagy olaszokat. A „haza nagyjainak” nyilvánítja őket a Circolo letterario (lásd Goldoni megemlékezését „La Vedetta” 1907. március 2.). „A mi nagy poétánk, a mi csillagunk” kiált fel Fiume podesztája a rappresentanza ülésén, legalább is tudományos akadémiába illő emlékbeszédében. Mintha a nagy olasz írók és költők nem is Olaszországban, hanem Fiumében nemzettek volna. Vagy ha Novellit kell ünnepelni, megjelenik a Comunale-ban az olasz trikolor s fölhangzik az „Evviva Italia” jelszava. A Circolo letterario, a podeszta, s az istenadta félrevezetett fiatalság nem is sejtí, hogy tulajdonképpen az ünneplés mellett egyebet is escelekszik. Tüntet a saját hazája, Magyarország ellen s Oiaszország mellett. S mi ez, ha nem dokumentuma az irredenta eszmék terjedésének?

A fent elmondottak abból az alkalomból jutnak eszünkbe, hogy a helybeli olasz lapok most azon marakodnak, hogy van-e Fiumében az irredentizmusnak létjogosultsága vagy sem. Az egyik, amely az irredenta eszmékért hadakozik, természetesen azt mondja, hogy igen. Ő irredentistának született s egyszer már meg is halt az irredentistáskodásba. A másoknak már viharosabb a multja. Régen született s már sok mindenféle volt. De mindig magyargyűlölő s egészen a legujabb időkig állandóan irredenta. Ma már azt mondja, hogy irredentának jenni nem szabad, csak a magyart kell gyűlölni. Elvégre ez is olyan program, amely népszerűsége tarthat számot. De csak akkor ha nyíltan megmarad mellette. Már pedig ez az utóbbi olasz megfizetett félhivatalos egyebet sem tesz, mint lavíroz, az elveivel. Szidja a nyílt irredentát, de azért rejtett módon ő is kimutatja a méreg fogát. S éppen úgy, amint a polgármester olybá tünik föl, mintha irredenta volna, meri Fiumében, tehát Magyarorszá-

gon emlékbeszédeket mond elhunyt olasz nagyságok felett s azokat nostro-k-nak, a „mi” vérünkbeli valóknak mond: az olasz félhivatalost meg a félhivataloshoz tartozó partot is irredentának mondhatjuk.

Ugy-e bár ezen főnakadnak s az mondják, *ecco il libello?* A libello azonban nem az, amely nyíltan, becsületesen, semmit sem kímélve harcol a magyar állameszme érvényesüléséért.

Tisztázzuk a kérdést! Van-e Fiumében az irredentizmusnak létjogosultsága vagy sem? S miután önök hebegve azt mondják, hogy nem, ehhez mérjék a programjukat. Figyelmeztessék pártjukat, hogy tisztelje a magyar törvényeket, tagjai legyenek hű fiai a hazának s ne gondoljanak soha még titokban sem arra, hogy az önök nexusa megbontható. Ilyen értelemben világosítsák fel azokat, akik fölvilágosításra szorulnak s akkor elismerjük, hogy a kötelességüket végzik.

Addig azonban üres szálcacséplés az önök munkája, a lapársukkal való civódása. Addig nem tudják megcáfolni azt a ténnyt, hogy Fiumében van irredentizmus, hogy sokan a fiúmeiek közül rossz es háládatlan fiai a magyar pátriának!

Ki és visszavándorlás. A Magyar Társadalomtudományi Egyesület január hónapban tartotta meg szakértekezletét az amerikai kivándorlásról és visszavándorlásról. A tanácskozás folyamán igen nagy anyag merült fel, melynek rendszeres feldolgozására és a szükséges konkluziók megállapítására az ankét tiz tagu bizottságot küldött ki.

A bizottság összesen nyolc ülésen tárgyalta az anyagot és megállapodásának eredményét terjedelmes memorandumban foglalta össze. E memorandum lényege az, hogy a kivándorlással szemben minden erőszakosság kerülendő. A jövőre nézve a statisztikai hivatal kebelén belül egy oly szervet kellene felállítani, amely kizárólag ezen anyag gyűjtésével foglalkozik, még pedig nemcsak a szoros értelemben vett népmozgalmat illetőleg, hanem vele kapcsolatban levő összes kérdésekre kiterjedően. Alkalmassnak mutatkozik egy oly tökéletes, kizárólag magyar befolyás alatt működő penzintézet létesítése, amely az egyes telepeken képviselősegeket állítana fel és egyúttal az Amerika és Magyarország közötti fölöttebb kívánatos gazdasági érintkezésnek szerve is lehetne. Oly törvényre van szükség, amely bizonyos cautelák mellett megengedi, hogy a kivándorlók katonai szolgálatukat, illetve gyakorlatiataikat később vagy soronkívül szolgálhassák le.

Kívánatos, hogy az államnak a kezdeményezésen kívül ellenőrzési joga és irányító hatása érvényesüljön, de a földet vásárló kis birtokossal szemben erre a célra alakult és kellő biztosítékot szolgáltató penzintézet jelentkeznek, amely mindazon birtokparcellázásokat közvetítse, amelyek megfelelőnek a közérdekből megállapítandó feltételeknek.

Az eddigi szociális politika törvények tevszerűen kiegészítendő. Nevezetesen a munkások rokkantsági és aggkori biztosításának ügye melőbb országosan rendezendő. Végül a kivándorlás adminisztrációját kell szervezni és lehetőleg tökéletesíteni. A kivándorlók szállításának monopolizálása és az utirányi kényszer

megszüntetendő, kivándorlási meghatalmazottak mostani kirendeltsége eltörölnökök.

Uralkodók találkozója Velencében. Velencéből táviratozzák, hogy a földközi tengeri hajóraj második osztálya odaérkezett. Viktor Emánuel olasz király és Vilmos császár küszöbön álló találkozója alkalmából máris kezd élnkölni Velence városa. A tanács határozata szerinti a város történelmi nevezetességü gondolái a pályaudvar előtt fogják várni az uralkodó megérkezését s a királyi gondolatát a királyi palotáig fogják ktsérni, ahol Viktor Emánuel a német császár tiszteletére dejeuner ad. Március 25-ének estéjén az ünnepélyesen ki-világított Márkus-téren hangverseny lesz. Ugy-szintén hangversenyt rendeznek a ki-világított bárkákon is, amelyek a „Hohenzollern” yacht körül fognak csoportosulni, mialatt a Márkus-tér is pazarul ki lesz világítva.

A Palazzo Realeben, ahol Vilmos császár lakni fog, a legutolsó előkészületeket is megtették. A császári párt a pályaudvaron a város küldöttsége fogja várni és a Palazzo Reale-be kíséri.

A fiumei kereskedők mozgalma.

— A kereskedelmi egyesületek egyesítése. —

Az alakítandó kereskedelmi kaszinó kezdeményezői tegnap eléggé látogatott összejövetelt tartottak, amelyen azt a kérdést vitatták meg, hogy miképpen lehetne a meglévő fiumei kereskedelmi egyesületeket egyesíteni s a sok gyöngye vegetáló szakintézményből egy erőset és hatalmasat alkotni. Megbeszéltek egy háromtagu bizottság kiküldését, amelynek hivatása volna a kereskedők és iparosok egyesülete, a Borsa mercantile és a Tragovacki dom kiküldöttséivel megvitatni az egybeolvadás módjait.

Steinacker Artur megfontolt és jó eszméje tehát hívekre talált s ha nagyobb akadályok nem merülnek föl s a fiumei kereskedővilág tovább halad az újabban megkezdett uton, akkor létrejöhet az a nagy kereskedelmi szervezet, amely szorossá fogja fűzni a kereskedők között eddig uralkodott laza viszonyokat.

A tegnapi tanácskozáson élénk eszmecsere foly a kérdés körül. A felszólalók közt voltak: Klinz, Weisz, Réti, Riboli, Ruzicska, Zipser akik ha egyelőre nem is, de alapjában véve hozzájárultak mindahhoz, a mi a kitűzött cél elérésére szükséges. Megejtették a választást is és a bizottságba Lampel Béla, Réti Gyula és Weisz kerültek, akik máris megkezdtek működésüket.

Röviden összefoglalva a mozgalom lefolyását a cél arra irányul, hogy erős, egyesített társulat alapíttassék. Örömmel konstatáljuk, hogy mind a három fenálló egyesület részéről meg van a hajlandóság a konszolidációra, és az egyesített intézmények kebelében egy kereskedelmi kaszinó létesítésére, ahol azután egy a nős kereskedők, mint az ifjuság megtalálja a magánszórakozás előnyeit is, ami összehasonlítva a kávéházi étellel, mindenesetre kellemesebbnek ígérkezik.

Erre a célra külön épületet is szándékoznak emelni, mert mint Steinacker Artur igen szépen és találón kifejtette, szükség van erre azért is, hogy ott minden szekció megtalálja a maga helyét s ahol a kereskedők úgy üzleti, mint magánügyeikben kellemes otthont leljenek.

Ezek után csak még jóakaratra és politika nélkül való harcra van szükség.

Annyi bizonyos, hogy ez a harc csak győzelmet hoz a fiumei kereskedő világ számára. Olyan győzelmet, amelynek gyümölcsét minden fiumei kereskedő fogja élvezni.

UJDONSÁGOK.

Parthajózásunk fejlődése.

— Az *Ungáro-Croata forgalma.* —

A Fiume és a szomszédos partok közötti, rendszeres és élénk személy- és áruforgalmat fenntartó magyar-horvát parthajózó r. t. az 1907. év folyamán 1.136.526 utasot szállított, az 1906. évi 1.091.743 utassal szemben. Ezen forgalom főbb részletei a következők: Fiuméből indult 307.202 (1906-ban 271.805), Fiuméba érkezett 468.319 (1906-ban 472.873), a közbeeső kikötők egymásközi forgalmában 361.006 (1906-ban 311.101). A Fiuméből indult utasok közül esik a magyar-horvát tengerparti járatokra 65.526, az isztriaiakra 200.614, a dalmát járatokra 22.085, melyből 11.589 a gyorsjáratokra, 10.496 a többi dalmát járatokon utazott, a velenceiekre 13.680 és az anconaiakra 5297. A Fiuméba irányuló személyforgalomban ellenben érkezett a magyar-horvát tengerparti járatokon 128.983, a isztriaiain 296.979, a dalmát járatokon 23.775 (13.473 gyors-, 10.302 egyéb járatokon), Velencéből 13.811 és Anconából 4807.

Ugyanezen társaság hajói 1907-ben összesen 2.187.412 mm. árut szállított az 1906-ban szállított 1.933.635 mm.-val szemben. Ebből esik a kivitelre 1.439.971 mm. az előző évi 1.301.154 mm.-val szemben. A behozatal 581.966 mm.-ra rugott, az 1906. évi 513.621 mm.-val szemben, míg a közbeeső kikötők egymásközi forgalmában lebonyolított 165.475 mm. szemben az előző évben csak 118.860 volt az áruforgalom. A kivitel az egyes forgalmakban a következőképpen oszlott meg: A magyar-horvát tengerparti járatokra esett 193.651 mm., az isztriaiakra 256.841, Dalmáciára 563.529 (gyorsjáratokra 23.037, egyéb járatokra 540.492), Velencére 258.085 és Anconára 167.865. A behozatalban: a magyar-horvát kikötőből érkezett 18.755 mm., Isztriából 203.560, Dalmáciából összesen 223.124 (gyorsjáraton 4298, egyéb járaton 218.827), Velencéből 121.544 és Anconából 14.982.

A közbeeső kikötői forgalomban: a magyar-horvát kikötők között 1959, Isztriában 75.388, Dalmáciában 82.128 (gyorsjáratokon 3952, a többin 78.176) mm.

— **Vay Sándor gróf állapota.** Megírtuk, hogy Vay Sándor gróf, az ismert nevű író, jobbkarját eltörte, s hosszabb ideig kénytelen írói munkásságát megszakítani. Mint örömmel értesülünk, a gróf állapota javulásnak indult. Seblya csökkent, s ma már rövid időre az ágyát is elhagyta. Tisztelői az ország minden részéből elárasztják virággal, részvét-üzenetekkel és levelekkel.

— **Hajórajunk utja.** Ziegler ellentengernagy vezénylete alatt álló magyar és osztrák hajóhadosztály szerencsésen elhagyván a veszedelmes barcelonai kikötőt, tegnap Gibraltárba érkezett, ahol négy napig maradt. Hadihajóink azután két csoportra oszolva részint Tangerba (Marokko) részint Malajába (Spanyolország) fognak vitorlázni.

— **Amerikai irónó Abbáziában.** Lidy White a „New York Herald” levelezője a napokban hosszabb tartózkodásra Abbáziába érkezett. Az ismert nevű amerikai újságíró, aki a marokói háboruban is résztvett, társadalmi tudósításokat küld lapjának.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A Hivatalos lap közli, hogy a belügyminiszter a „Fiumei Gyorsjáró” alapszabályait jóváhagyta.

— **Liszt-kivételünk Fiumén át.** A hazai malmok által folyó évi január havában Fiumén át Argihába és Braziliába szállított küldemények tekintetében az előző év ugyanazon hónapjának eredményeivel szemben az Angliába irányított küldeményeket illetően 23.909 q-nyi csökkenés, a Braziliába szülő küldeményeknél ellenben 696 q-nyi emelkedés mutatkozik. A Fiumén át tengerentútra szállított összes liszt-küldemények mennyiség 1908. januárban 45.255, 1907. januárban 94.157 q-nyi volt.

— **Fiumei Hitelbank átalakulása.** A Fiumei Hitelbank tetszámolásával alakuló Magyar Általános Hitelbank fiókkintézetének előmunkálatai már javában folynak. A fiókkintézet április 1-én kezd meg a működését s főnöke Szücs Géza a Magyar Általános Hitelbank győri fiókjának jelenlegi vezetője, helyettes-főnöke pedig Kemény Sándor a Fiumei Hitelbank eddigi főkönyvelője lesz. A Fiumei Hitelbank három cégvezetője Réti Gyula titkár, Fleischer Angelo pénztárnok és Hastrlik Ottó, a levelezés főnöke megtartják eddigi fontos működési körüket az új intézetben is. Mauthner Emil igazgató Budapestre távozik, míg a jelenlegi másik igazgató Goldmann Jónás a Fiumei Hitelbank likvidátora lesz és csak a lezámolás befejeztéig marad aktív szolgálatban.

A Magyar Általános Hitelbank felállítandó fiókjának új főnöke Szücs Géza 34 éves rendkívül talentumos ember, aki a budapesti kereskedelmi akadémia elvégzése után 1891-ben a magyar általános hitelbank tisztviselője, később pedig a cukorosztály levelezési főnöke lett. Mikor a Hitelbank kassai fiókját felállította, oda került mint főnökhelyettes, ahonnan a múlt esztendőben jutott a győri fiókkintézet élére. Több idegen nyelvet beszél és széleskörű közgazdasági tudásának legényesebb bizonyítéka, hogy Kornfeld Zsigmond a Magyar Általános Hitelbank elnöke őt szemelte ki a legfontosabb és legnagyobb fiókkintézetének főnökeként.

Az új fiók természetesen rendkívüli nyeresége városunk közgazdasági életének, minahogy bizvást feltehető, hogy nem fog ama szerény üzleti keretekben működni, melyben a Fiumei Hitelbank az utóbbi években mozgott.

— **Ahová az Adria hajói járnak.** Ezen a címen Gonda Béla miniszteri tanácsos a Magyar Kereskedelmi csarnok budapesti helyiségeiben e hó 26-án este fél 7 órakor vetített képekkel egybekötött előadást tart. Tagok által bevezetett vendégeket szívesen látunk.

— **Torpedóhajók Fiumében.** Mint értesülünk, a magyar és osztrák hajórajhoz tartozó torpedóhajók egyik hadosztálva e hó 27-én, pénteken kikötőnkbe érkezik.

— **Az Adria mérlege.** Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság igazgatósági ülésén állapította meg az 1907. üzletév mérlegét, amely a múlt évről új számlára áthozott 37.020.20 korona hozzászámításával 1.393.659-14 korona tiszta nyereséggel záródik. A mérleg alapszabályszerűleg a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyása alá fog fölterjesztetni. A folyó évi rendes közgyűlés április 30-án lesz és az igazgatóság részvényenként 22 korona osztalék adását fogja javasolni. Az igazgatóság Schilu Armin cégvezetőt aligazgatóvá nevezte ki.

— **Napijáratok Fiume-Velence között.** Jelentettük már, hogy a Magyar-horvát hajózási társaságnak sikerült régi tervét a fiumei-velencei napijáratok létesítését megvalósítani. Ez a nyári szolgálat már április 1-én lép életbe s az összeállított menetrend szerint minden hétfőn az indulás úgy Fiuméből mint Velencéből reggel 8 órakor, s az érkezés Velencébe és Fiuméba ugyanaznap este fog történni; ezenkívül minden kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton Fiuméből este 8 óra 15 perckor, Velencéből pedig este 8 órakor fognak indulni a hajók.

Ezen a vonalon a „Hegedűs Sándor” és „Salona” gyorsgőzösök fognak közlekedni.

— **A kikötőből.** Erkezett: „Nippon” osztrák gőzös Kobe japán kikötőből 20.600 zsák rizsszel és 13.600 vegyes áruval; „Moravia” osztrák gőzös Santoshól, hat szegény visszavándorlóval, akiket az ottani magyar-osztrák konzul küldött haza; „Szápáry” Adriagőzös Cataniából 17.000 láda déli gyümölcsessel; „Benlady” angol gőzös Rangoonból 55.989 zsák rizsszel.

— **Osztrák hajósvállalatok.** A Fiumében és környékén szereplő osztrák parthajózó vállalatok 1907. évi forgalmi adatai a következők: A dalmát Ragusea nevű hajósvállalat behozatala volt dalmái kikötőkből 19.273 mm., a kivitele pedig 34.692 mm. A Negri és Társa féle hajósvállalat Fiumével nem tart fenn forgalmat. A Topics és Társa vállalat kivitt dalmát kikötőkbe 30.229 mm-t, hozott dalmát kikötőből 38.505 mm-t (tavaly nem adott ki behozatali statisztikát.) Ezek az osztrák parthajózó társaságok most a „Dalmatia” nevű új

vállalatban vesznek részt, amely az osztrák kormánytól több mint egy millió korona évi államsegélyt élvez. Az említett három vállalat gőzösei voltak 1907-ben: a Ragusea társaságé az Albania, Dubrovnik és Sipan, a Negri és társaié a Risorto és a Zlnrin, a Topics cégé pedig a Jason, Vila és Lussin gőzösök, amelyek az új társaság tulajdonába mentek át.

— **Házasság.** Domán Dezső a Pesti magyar kereskedelmi bank főtisztviselője április 15-én vezeti oltárhoz a helybeli izr. templomban Wohlmut Eivira kisasszonyt, Wohlmut Vilmos helybeli bornagykereskedő leányát.

— **A Norddeutscher Lloyd üzleteredménye.** A Norddeutscher Lloyd, melynek nevét Magyarországon is jól ismerik kivándorlási üzletei révén, a múlt esztendőt kedvezőtlen eredménnyel zárta. A most közzétett zárószámadás szerint a vállalat a múlt üzletév után mindössze négy és fél százalék osztalékot fog fizetni az előző évi nyolc és fél százalékkal szemben. Igaz ugyan, hogy látott már a Norddeutscher Lloyd rosszabb napokat is, mert 1904-ben csak kétszázalék osztalékot fizetett, 1901-ben pedig egyáltalában nem fizetett osztalékot részvényeseinek. A nagy visszaesés oka részben az is, hogy a Norddeutscher Lloyd a magyar kivándorlási üzleten sem keres annyit, mint régebben. Hogy a mulasztást pótolja, most újra szervezi a magyar kivándorlási üzletet, melyet Missler-re, az ismert nevű kivándorlási ügynökre bízott. Remélhetően, a hatóságok gondoskodni fognak róla, hogy a Norddeutscher Lloyd igazgatósága a nagyobb osztalékot ne a szegény magyar kivándorlók bőréből hasítsa ki.

— **A fiumei Nassi.** Nem a derék trapaniak nagy szülőteréről, Nási volt olasz kultuszminiszteréről szól az ének, hanem csak egy kontár utánzóról, aki egy betűvel többet vindikál magának a vezetési nevében, de sokkal kevesebb pénzt sikkasztott, mint hírhedt névrokona. Nási József spalatói mérnök is megunta a mindennapi szürke egyhangúságot s úgy akart ismertté lenni, hogy kisebb-nagyobb összegeket sikkasztott. A gyenge imitátor azonban rajtavesztett. Sikkasztásai után Fiuméba szökött, ahol ntőlerte a kegyetlen sors. A spalatói törvényszék megkeresése alapján a fiumei rendőrség éppen akkor tartóztatta le, amikor egy káveházban békésen pikkolózott. A rendőrségen teljes passzivitással viselkedik s a hozzáintézett kérésekre nem felel.

— **Hajószügyek Amerikában.** A londoni lapok egy washingtoni táviratot közölnek, amelyben arról van szó, hogy államközi kereskedelem felülbírlására kiküldött bizottság elhatározta, hogy a Pool szállítványai, amelyeket a Cosmopolitan Shipping Co., a Hamburg-Amerika vonal, az észak-német Lloyd, a Wilson-vonal és a skandináv-amerikai vonallal szemben kedvezésben részesít, még ha ez bebizonyíthatnák is, nem tartoznak bizottság illetékeségi keretébe, minthogy ez csak a tengerpartig terjed.

— **Szalónhajó szolgálat.** A Magyarhorvát tengeri gőzhajózási társaság elhatározta, hogy az eddigi óránkénti szalónhajó szolgálatot Fiume és Abbázia közt, Lovranáig meghosszabbítja olyképen, hogy az említett járatok egyik része Fiuméből Abbázián át Lovranáig és visszafelé utazással egészítették ki. Az új szolgálat menetrendje e hó 8-án lép életbe s a következő:

1. **Indulás Fiuméből:** d. e. 7, 8, 9, 10 és 11 órakor, délben 12 és d. u. 2, 3, 4, 5, 6 és 7 órakor.

2. **Abbáziából Lovranába:** d. e. 8.45, 9.45, 1.45 és 11.45 órakor, ugyszintén d. u. 2.45, 3.45, 4.45 és 5.45 órakor.

3. **Lovranából Abbázia és Fiume felé:** d. e. 9.30, 10.30, 11.30 és d. u. 2.30, 3.30, 4.30 és 6.30 órakor.

4. **Abbáziából Fiume felé:** d. e. 6.45, 8, 9, 10 és 11 órakor, délben 12 és d. u. 2, 3, 4, 5, 6 és 7 órakor.

Ikában a hajók d. e. 9.05, 11.35 és d. u. 12.05, 2.35, 4.05 és 6.05 órakor fognak kikötni; ugyszintén a Fiuméből délben 12 és d. u. 6 órakor elinduló hajók Abbáziának érintése után **Voloskát** is fölkeresik, ezenkívül minden nap d. u. 1.45 órakor Voloskából Abbázián át Fiume felé indul egy hajójarat.

— **A gyorsírást elsajátítani óhajtók figyelmébe!** A Fiumei Magyar Gyorsírókör kebelében alakult gyorsíró-tanfolyamon a tanítás már megkezdődött és még rövid ideig vétenek fel jelen kezdők. Tehát, akik a gyorsírást megtanulni óhajtják, azok jelentkezzenek a tanfolyam vezetőségénél minden kedden és pénteken este 8 és 9 óra között a „Kereskedők és Iparosok” egyesületének helyiségében (a városi takarékpénztár épületében Caffè Grande mögött, földszint) az első vásárcsarnok bejáratával szemben.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

TAVIRAT. TELEFON.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, márc. 23. A képviselőház mai ülésén *Justh Gyula* elnököl.

Csepán Géza elmondja záróbeszédét, amelyben tiltakozik a házszabályrevízió ellen. *Bozóky Árpád* rövid személyes felszólalása után *Ivátka Milán* nemzetiségi tartja meg záróbeszédét s elmondja, miképpen vélekedett Kossuth Lajos a nemzetiségi kérdésről. Ezután *Hodzsza Milán* beszél.

Ezzel az ülés véget ért.

A függetlenségi balpárt Debrecenben.

DEBRECEN, márc. 23. A függetlenségi balpárt tegnap tartotta meg Debrecenben alakulását. Ez alkalomból nyolc balpárti képviselő érkezett Debrecenbe. Az alakuló gyűlésen Szappanos István ismertette a balpárt célját. Határozati javaslatot fogadtak el, amelyben elítélik a kormány politikáját s szükségesnek tartják a balpárt megalakulását.

A király állapota.

BÉCS, márc. 23. A király állapota már annyira javult, hogy ma megkezdte a szabadban a sétáit.

A portugál király karját amputálják.

LISSZABON, márc. 23. Manuel király karját a merénylet alkalmával történt megsebesülése következtében amputálni fogják.

Irodalmi díj Mikszáthnak.

BUDAPEST, márc. 23. A lipótvárosi kaszinó kétezer koronás irodalomdíját Mikszáth Kálmánnak ítélte oda.

Az új macedóniai főparancsnok.

RÓMA, márc. 23. A király hosszabb kihallgatáson fogadta Robillant grótot, a Torinóban állomásozó dandár parancsnokát kihallgatásor fogadta és De Georgisz basa utódjává való kinevezését értésére adta. A király azt mondta Robillant grófnak, hogy az összes hatalmak nagy bizalommal vannak az ő katonai és politikai ügyessége iránt.

Uj választás Szerbiában.

BELGRÁD, márc. 23. A szkupstina ülésén szó esett arról, hogy a kormány fölösztatja a házat és új választást rendel el. A kormány szándékát igazolni látszik Pasics miniszterelnöknek egy ma tett nyilatkozata is; a kérdés csak az, mely kormány fogja a választásokat vezetni, mert jöhetnek Szerbiában titkos a szavazás, mégis az eddigi választásoknál mindig az a kormány kapott többséget, amelyik éppen a választásokat vezette. Hogy mi a Pasics terve az új választásokkal, azt még nem tudják, de úgy látszik, az új vámszerződés elfogadása miatt akarja a népet megkérdezni. Pasics a választások révén nagy kormánytöbbséget remél, mely a vámszerződés kérdésében támogatni fogja. A mai szkupstina a pártsoportosulások kedvezőtlen volta miatt általában nem tartják munkaképesnek.

Fordulat a másfélmillió csalás ügyében.

BUDAPEST, márc. 23. *Csáky Gyula* gróf, volt szepesmegyei főispán, büntető ítéletet tett a budapesti ügyészségnél Meisels és Társai betéti bányatársaság ellen, hogy másfél millió koronával megkárosította. Az ügyészség az iratokat ma átepte a főkapitányságra, amely

ERBISTI GIOVANNI „All' Universo”

FIUME, Via del Fosso 2.

Meisels és Társai üzleti könyveit lefoglalta. A kihallgatásokat ma akarta megkezdni. A szenzációs ügy érdekességét fokozza az a körülmény, hogy Meiselsnek Csáky Gyula gróf fivérei a társai s így tulajdonképpen testvérek állanak szemközt egymással a büntető hatóság előtt. Meisels Samu, aki a vállalat vezetője, többszörös milliomos és udvari tanácsos. E méltóságot négy évvel ezelőtt, a legutolsó szabadelvű kormány révén kapta.

Az ügyben ma szenzációs fordulat állott be. A felek egyezkedni kezdtek s így a rendőrkapitányság megszakította a vizsgálatot.

Öngyilkos magánzónó.

BUDAPEST, márc. 23. *Dietrich Emilné*, dúsgazdag magánzónó, Dietrich Emil királyi asztalnok és gyáros anyja ma borzalmas módon vetett véget életének. Borotvával felmet-szette a torkát és nyomban meghalt. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

Felelős szerkesztő: Murai Jenő.

Szerkesztő: Fodor Oszkár.

Meglepi a szülőket

a SCOTT-féle Emulsio hatása minden alkalommal, ha azt angolokorban szenvedő gyermeküknek adják.

Scott-féle Emulsio

feltűnő gyorsan izmosítja a gyermeket, erősíti a csontokat és elősegíti fejlődésüket. Ez a rendkívüli hatás valóban csak ilyen kiváló szerrel érhető el. A SCOTT csakis elsőrendű alkotórészeket, tartalmaz s az eredeti SCOTT-féle eljárás okozza, hogy hatásában felülmúlhatatlan és nemesek fiatal és öreg, hanem még a halál küszöbén hitt gyermek is könnyen emészti.

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer vedjéget — a halászt — kérjük figyelmesebben.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50. fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Első fiumei magyar úri és női borbély és fodrász terme az Adria palotában.

▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲
különbejárati női fodrászteremmel

végez hajmosást, andolirozást mindennemű divatos fésülést és hajmunkát, maniküre és pediküre munkát az üzletben és házhöz járva jutányos áron.

Egy hajmosás 2 kor.

▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼

Használt és új zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Esténként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdetű 9 órakor.

— Óriási készletek az idényre —

elegáns, modern és elsőrendű kész férfi-és gyermek - ruhákban.

Nagy raktár szörmeárukban.

Ruhák mértékre is készítettnek

„Pannonia” kávéházban

FIUME, Piazza Zichy

ma és minden este Somogyi László cimbalomművész és Kovacs Jozsef primas

hangversenye.

A helybeli és az átutazó magyarság szíves figyelmébe.

Magyar kiszolgálás.

HORVÁTHNÉ NAGY AMÁLIA

az Ürményi téren a városi színházzal szemben lévő a Virágcsokorhoz címzett vendéglője

éttermét megnyitotta

Magyar konyha. — Kitűnő borok.

Kőbányai Polgári Sör.

Virágkedvelő urak és hölgyek figyelmébe ajánlja új virágkereskedését

Kovács Teréz

FIUME, Corsia Deak 30 sz.

(Ossoinack-ház) a kapubejáratában.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek, stb.

Elárusítónót,

aki a magyar, olasz és német nyelvet bírja azonnali belépésre keres az Első Fiumei Kenyérgyár.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RESZVENYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4½% netto kamatot

térít meg feleinek.

A jövedéladót a bank önmaga viseli.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
részevnytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Űrmenyi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jégyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládában érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládában.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csmege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Űrmenyi-tér 6.

Naponta friss!

Naponta friss!

Az új

HUSCSARNOKBAN

a legjobb minőségű és naponta friss

Marha-, Borju- és Sertéshus kapható
meglepő olcsó árban.

Ne mulassza el megtekinteni és egy próbavásárlást tenni az új

HUSCSARNOKBAN

Piazza Űrmenyi 1. számú vásárcsarnok

24-26. számú rekesz.

Kívánatra házhoz is küldjük a húst!

Kitűnő tisztelettel

REICH TESTVÉREK.

Vas- és érczárú-üzlet Simper János

Fiume, Via Governo 20.

Telefon 402.

Kályhák, sparherdek,
kályhavédők, széntartók
stb. nagy raktára.

Különlegességek

konyhaedényekben.

Prodam és Társa Fiume

◀ Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése ▶

Via Adamich 1. sz.

Via Adamich 1. sz.

Villamos világítási, villámhárító, telefon és villamos-csengő berendezések.
Villamos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolfram” villanykörték 70% árammegtakarítással.

ROSENBERGER B.

nagy butorraktára

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Telefon sz. 504.

ROYAL SZÁLLÓ FIUME

Via Andrassy, — Telefon 121. sz.

Központi fekvésű, elsőrangú új családi szálloda a villamos vasút mentén. Villamos világítás, lift, fürdőszobák stb. stb.

Table D'Hôte külön asztalokon.

HEIM F. 20 éven át a fiumei Deák-szálló tulajdonosa.

Cinematograf „EDISON”

Mozi-fénykép-terem
VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legtekintélyesebb vetítési szerkezettel.

Villamosan szellőztetett s kényelmes ülésekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/25-től kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók a pénztárnál.

Urános-kétkő pasztillák,

liszt, fűszer, hüvelyesek
és kókuszszir elárúsítása.

Weisz Ignác

I. sz. régi vásárcsarnok.

Bors, fahéj és egyéb fűszerek
a vevő előtt daráltnak le.

KURZ FRIGYES

szobafestő

czimfestő és mázoló,

Vicolo del Pino 9.

Elvállalok szoba- és díszlet-festést, mázolás a legegyszerűbb kivitelűtől a leggazdagabbig.

Fa-, bádóg-, vász on- és üveg-cimtablák készítését a legmodernebb kivitelben a legolcsóbb árak mellett.

A n. é. község szives pártfogását kéri

melly tisztelettel

KURZ FRIGYES

Vicolo del Pino 9. szám.

CRNKOVIC

szálloda, penzió és kávéház.

CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a mólótól 2 pezcnyire.

Kitűnő magyar és német konyha.

Kitűntetve a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok valamint Müncheni és Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas hely.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: CRNKOVIC JÓZSEF.

Női kalapok

Legújabb divatu modellek és formák.

Átalakítások a legizlésebb kivitelben eszközöltnak.

Julányos árak!

WEISZ FANNY

Via Andrassy 13. FIUME Via Andrassy 13.

FABBRO GIUSEPPE

Via Governo — FIUME — (Corso)

Késes és köszörüs

dus raktárral a legjobb minőségű késárakban és mindennemű vágószerszámokban.

Nikkelezés és villanyerőre berendezett műhely.

ELSO FIUMEI RUHA - SANATORIUM

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).

Ruhát vasalásra és javításra átvesznek. Olcsó havi előfizetés ellenében rendben tartom az egész ruhakészletet. 30 éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szives pártfogatást kér

Schönberg H. férjiszabó.

LIEBL ISTVÁN

MONTE VERDE

vendéglője a Jelačić kaszárnyával szemben.

Kitűnő magyar konyha

Hamisítatlan magyar borok.

Kőbányai polgári sör.

Olcsó havi előfizetések.

Fedett tekopálya.

Fiumei első magyar rizshántoló-é rizskeményítőgyár részv. - társaság

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

tablácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Schenk Lajos

férjiszabó üzlete.

FIUME, Corso 7. sz. II. em.

Készít a legfinomabb angol és francia szövetekből a a legkényesebb igényeknek megfelelő divatos öltönyöket és felső kabátokat mérsékelt áron.

Nagy raktár hely- és külföldi szövetekben.

Harminchat éves uriasszony,

kinek biztos évi jövedelme van, közös háztartásra lépne negyven év körüli vasutással, postással vagy iparos uriemberrel. Levelek „Harminchat” jellege alatt a kiadóba kéretnek.

HIMMEL FERDINAND

FIUME

elsőrangú divatszabászata márczius elsejétől

Via Fiumara 2. szám. II. em.
alatt van.

Ügyes himzönő

fehérben és színesben mérsékelt áron munkát vállal. Cim a kiadóban.

Potosnyak E.

FIUME, Corsia Deak 38 I. em.

elválal zongora-javításokat hangzolásokat mérsékelt áron.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDAÉBAN FIUME